

8. SINIF 7. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

T.C. İNKILAP TARİHİ ve
ATATÜRKÇÜLÜK

Bu kitapçık ANKARA Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1.

ÖNLEMLERİ SINIFLANDIRALIM

Aşağıda İkinci Dünya Savaşı sürecinde Türkiye'nin aldığı önlemler verilmiştir. Verilen bilgileri uygun alanlar ile "x" işareti koyarak eşleştiriniz.

Alınan Önlemler	Ekonomik	Askeri	Sağlık	Güvenlik	Haberleşme	Ulaşım
20-45 yaş arasındaki erkeklerin büyük bir kısmının silah altına alınması						
Tifo, kolera gibi salgın hastalıkları önleme çalışmalarının yapılması						
İstanbul'da ticari araçların ve özel otomobillerin trafiğe çıkmasının yasaklanması						
Olası hava saldırılarına karşı karartma uygulamasının başlatılması						
Radio yayınlarında kesinti yapılması						
Varlık Vergisi Kanunu'nun çıkarılması						

2.

DEĞERLENDİRELİM: DOĞRU MU YANLIŞ MI?

Aşağıda numaralandırılarak verilen ifadelerin doğruluk ve yanlışlıklarını değerlendirerek uygun şekilde işaretleyiniz.

No	Cümleler	Doğru	Yanlış
1	Türkiye 1934 yılında batı sınırını güvence altına almak için Balkan Antantı'nı imzalamıştır.	☐	☐
2	Müttefik Devletler, SSCB, ABD, İngiltere ve Fransa'dan oluşmaktadır.	☐	☐
3	Demokrat Parti'nin kurulmasıyla Türkiye'de çok partili hayat başlamıştır.	☐	☐
4	Atatürk, matematiksel terimlere Türkçe karşılıklar bulduğu Medeni Bilgiler kitabını 1937 yılında yazmıştır.	☐	☐
5	İkinci Dünya Savaşı 1 Eylül 1939'da Polonya'nın Almanya'ya saldırmasıyla başlamıştır.	☐	☐
6	Ülkemizde yapılan 1946 seçimleri demokrasiye uygun bir biçimde gizli oy açık sayım ilkesine göre yapılmıştır.	☐	☐
7	Türkiye İkinci Dünya Savaşı'nda Milletler Cemiyeti'ne üye olmak için Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir.	☐	☐
8	Atatürk hayatının son döneminde çok hasta olmasına rağmen Hatay sorunu ile ilgili olarak Mersin ve Adana gezisine çıkmıştır.	☐	☐
9	Ülkemizde İkinci Dünya Savaşı yıllarında 40 yaş altı erkeklerin askere alınmasıyla birlikte nüfus artış hızının düşmesi savaşın Türkiye üzerindeki siyasi etkisini gösterir.	☐	☐
10	Atatürk'ün askerlik, vatandaşlık, matematik gibi farklı alanlarda eserler yazması onun çok yönlülüğünü gösterir.	☐	☐

BOŞ ALAN KALMASIN!

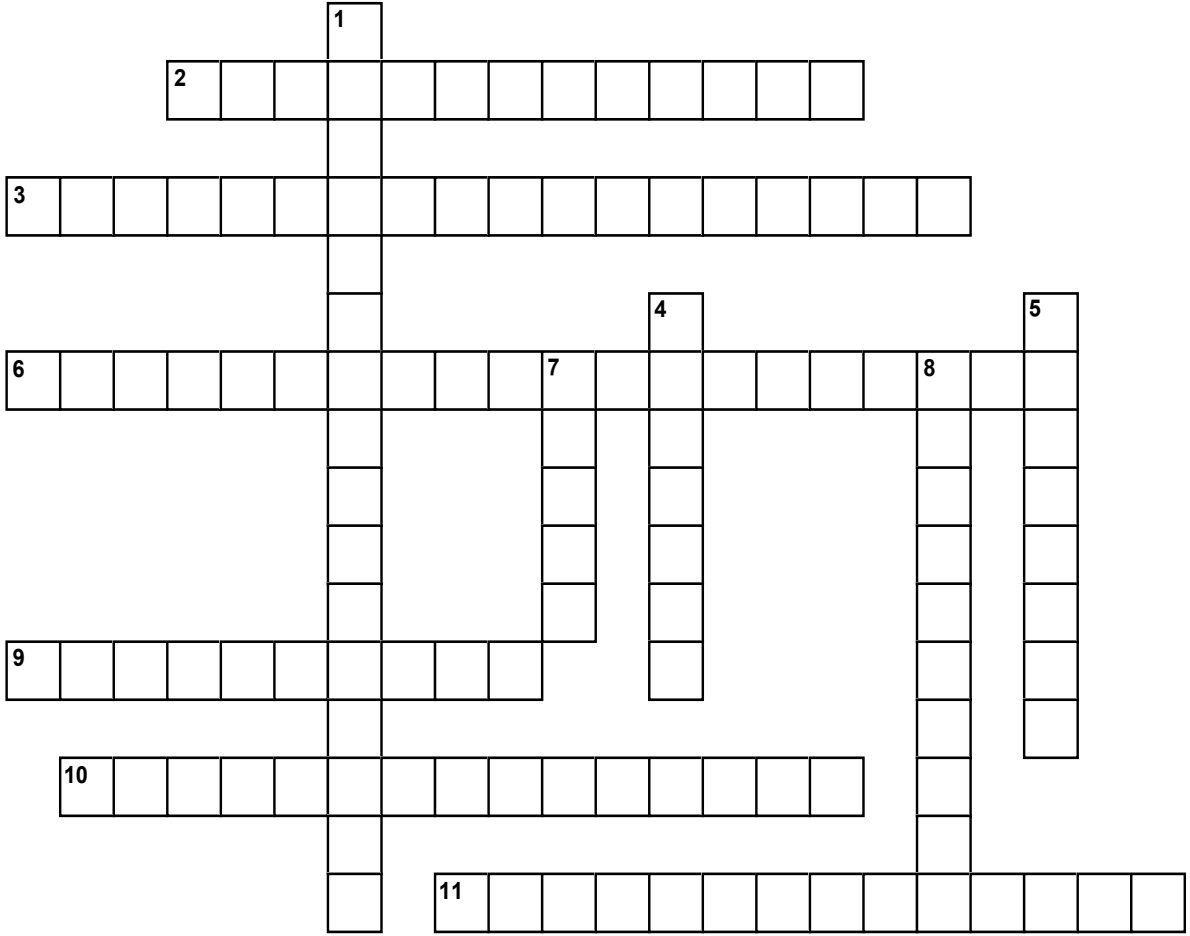
Aşağıdaki cümlelerde “----” ile boş bırakılan alanlara, verilen kelimeleri uygun bir şekilde yazınız.

Kelimeler: Japonya, Milli Kalkınma, Hitler, Versay, Birleşmiş Milletler, Adnan Menderes, İsmet İnönü, Narh, Karaborsacılık, Varlık Vergisi, Celal Bayar, Dolmabahçe, Nutuk, Nagazaki, Yalta, Etnoğrafya Müzesi, Mihver, Polonya, Enflasyon, Köy Enstitüleri

1. İkinci Dünya Savaşı Almanya'nın 1 Eylül 1939'da ---- 'ya saldırmasıyla başladı.
2. Atatürk öldükten sonra geçici olarak ---- 'ne defnedilmiştir.
3. İkinci Dünya Savaşı döneminde Türkiye'de fiyatların yükselerek para değerinin düşmesi sonucu ---- artmıştır.
4. İkinci Dünya Savaşı döneminde Türkiye'de piyasada bulunan malların, gizlice el altından, değerinin üstünde satılması nedeniyle ---- yaşanmıştır.
5. Türkiye'de özellikle kırsal kesimde tarımsal verimi bilimsel yöntemlerle artırmak amacıyla ---- açılmıştır.
6. İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya, İtalya ve Japonya ---- Devletler bloğunda yer alan devletlerdir.
7. Mustafa Kemal Atatürk, 1919-1927 yılları arasında yaşanan gelişmeleri, ---- adlı eserinde anlatmıştır.
8. Türkiye'de İkinci Dünya Savaşı döneminde temel tüketim maddelerinin fiyatlarının devlet tarafından belirlendiği ---- uygulamasına geçilmiştir.
9. Atatürk'ün ölümünden sonra Nuri Demirağ tarafından ---- Partisi kuruldu.
10. Almanya'nın ---- Antlaşması'nın maddelerini çiğnemesi İkinci Dünya Savaşının başlamasının sebeplerindendir.
11. Mustafa Kemal'in ölümünden sonra TBMM tarafından Cumhurbaşkanlığı görevine ---- seçilmiştir.
12. Müttefik Devletler ---- Konferansında Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmeyen devletlerin kurulacak olan uluslararası teşkilata üye olamayacağını duyurdular.
13. İkinci Dünya Savaşı döneminde 9 Ağustos 1945'te Japonya'nın ---- kenti atom bombası ile yerle bir edildi.
14. Demokrat Parti'nin 1950 yılı seçimlerini kazanması sonucunda ---- başbakan olmuştur.
15. İkinci Dünya Savaşı sonrası uluslararası barışı korumak amacıyla ---- Teşkilatı kurulmuştur.
16. İkinci Dünya Savaşı döneminde ---- Almanya'nın lideridir.
17. 1950 yılında yapılan seçimleri Demokrat Parti'nin kazanmasından sonra Türkiye'nin 3. Cumhurbaşkanı olarak ---- seçilmiştir.
18. İkinci Dünya Savaşı döneminde Türkiye'de savaşın getirdiği ekonomik şartları düzeltmek amacıyla yüksek gelir elde edenlerden ---- alınmıştır.
19. 10 Kasım 1938 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk ---- Sarayında hayata gözlerini kapamıştır.
20. İkinci Dünya Savaşı'ndan çekilen son ülke ---- olmuştur.

DİKEY - YATAY BULMACA

En altta numaralandırılarak verilen soru cümlelerini okuyarak cevaplarını aşağıdaki yatay ve dikey boşluklara uygun şekilde yazınız.

Yatay	Dikey
2. 1950 seçimlerini kazanan parti.	1. Atatürk'ün vefat ettiği saray.
3. Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra üye olduğu kuruluş.	4. Mihver devletlerden birisi.
6. 1946 yılında kurulan parti.	5. ABD'nin atom bombası attığı şehirlerden biri.
9. Demokrat Parti'nin kurucularından, aynı zamanda üçüncü Cumhurbaşkanımız olan kişi.	7. Atatürk'ün CHP kurultayında okuduğu eseri.
10. Atatürk'ün, mirasının bir kısmını bıraktığı kurum.	8. İkinci Cumhurbaşkanımız.
11. Tarımsal üretimi bilimsel yöntemlerle artırmak için kurulmuştur.	

5.

Aşağıdaki tabloda "----" ile boş bırakılan alanlara en alta verilen kelimeleri uygun şekilde yerleştiriniz.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA TÜRKİYE’NİN ALDIĞI TEDBİRLER

EKONOMİK TEDBİRLER

KANUN VE VERGİLER

---- Kanunu çıkarıldı.

---- Vergisi çıkarıldı.

---- Kanunu çıkarıldı.

TASARRUF TEDBİRLERİ

---- faaliyetlerinde
çalışan erkek nüfus
silah altına alındı.

---- üretimi azaldı.

---- üretimi azaldı.

Ekmekte
----uygulamasına
geçildi.

SAVUNMA ALANINDAKİ TEDBİRLER

---- kapatıldı.

Erkek nüfus ---- altına alındı.

Bazı şehirlerde geceleri ----
yapıldı.

SİYASİ ALANDAKİ GELİŞMELER

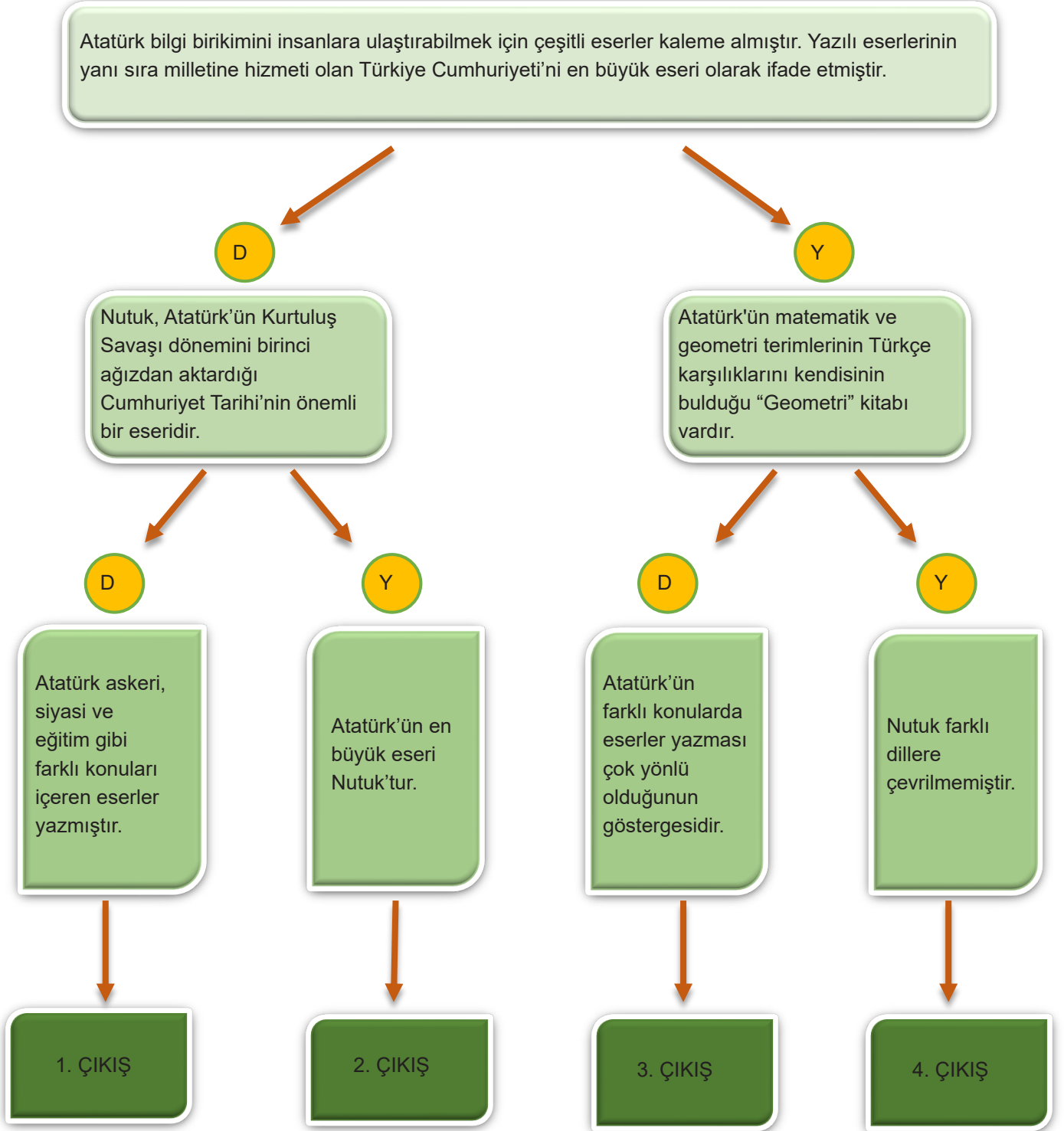
---- Türkiye’den resmen toprak talebinde bulunup Boğazların
statüsünde söz sahibi olmak istedi.

Türkiye ---- ile daha sıkı ilişkiler kurmaya başladı böylece Türkiye’nin
----’ya katılma süreci başlamış oldu.

Kelimeler: ABD, Milli Korunma Kanunu, Ekmek, NATO, Çiftçiyi Topraklandırma, Boğazlar, Tarım, Karartma, Buğday, Silah, Sovyetler Birliği, Toprak Mahsulleri, Karne.

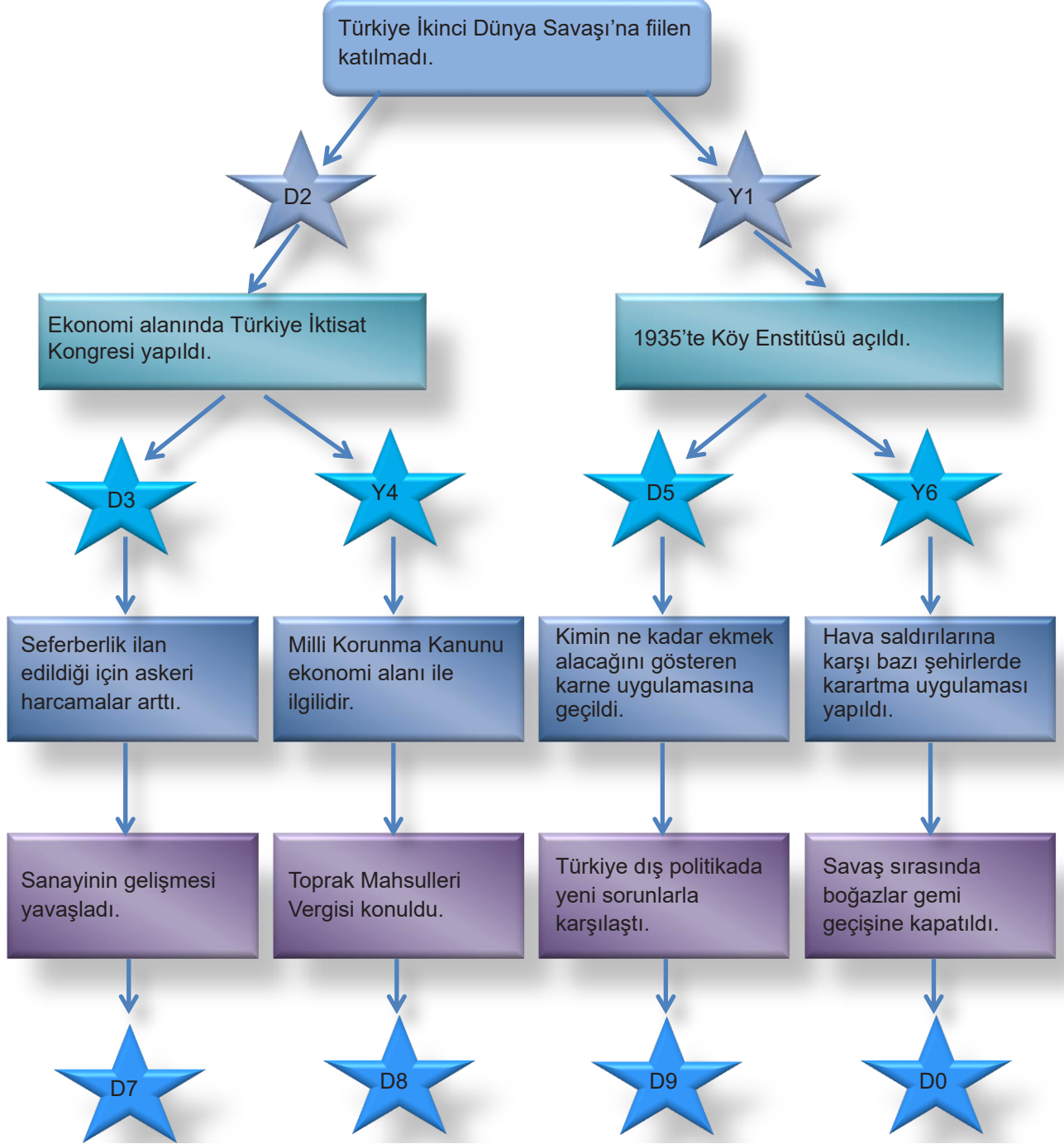
ATATÜRK'ÜN ESERLERİ: DOĞRUYU BUL, YANLIŞI AYIR

Aşağıdaki yargıların doğruluğunu ve yanlışlığını belirleyip, okları takip ederek hangi çıkışa ulaşılabileceğini bulunuz.

KASANIN ŞİFRESİNİ BUL, PAROLAYI ÖĞREN

Aşağıdaki etkinlik İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye etkileri ile ilgilidir. Verilen bilgiler içinde yanlış ifadeler de vardır. İlk ifadeden başlayarak doğru - yanlış ayrımını yapıp çıkıştaki yıldızla ulaşınız. Doğru (D) ile, yanlış (Y) ile gösterilmiştir. Doğru ve yanlışların yanlarında verilen rakamlar sırasıyla kasanın şifresini oluşturmaktadır. Kasanın rakamlardan oluşan şifresini bulunuz. O rakamlarla en alttaki tabloda numaralandırılarak verilmiş olan kelimeleri eşleştirip sıraladığınızda bir parolaya ulaşacaksınız. Ulaştığınız parolayı ilgili kutucuğa yazınız.

ŞİFRE: * * *

Kelimeler:

barış(8)

cumhuriyet(1)

Türk'üm (5)

diyene (3)

vatan (9)

dünyada (4)

eseri (6)

yurtta barış(2)

ne mutlu(7)

Ulaştığınız parola cümlesi:

KELİMELERİ BULALIM, ŞİFREYİ ÇÖZELİM

Aşağıda yer alan soruların cevaplarını, sırasıyla kutucuklara uygun gelecek şekilde yazınız. Numaralanmış kutucuklardaki harfleri kullanarak şifreyi çözünüz.

- Atatürk'ün hayata gözlerini yumduğu yer.
- Atatürk'ün Ankara'daki geçici kabrinin bulunduğu yer.
- Ülkemizde İkinci Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerini azaltmak için zenginlerden alınan vergi.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Cumhurbaşkanı.
- İkinci Dünya Savaşı'nda İngiltere, Fransa ve ABD'nin bir arada olduğu taraf.
- Atatürk'ün son zamanlarına kadar çözümü için mücadele ettiği mesele.
- Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı öncesinde doğu sınırlarını güvence altına almak için imzaladığı antlaşma.
- Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurucuları arasında yer aldığı uluslararası örgüt.
- İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin izlediği politika.

											1								
		2																	
				3															
				4															
								5											
	6																		
				7															
											8								
		9																	

ŞİFRE:								
1	2	3	4	5	6	7	8	9

HANGİ SORUNUN CEVABI?

Aşağıdaki tabloda İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye olan etkileri bazı harflerle eşleştirilerek verilmiştir. Tablonun altındaki soruları okuyunuz. Soruların cevabını tablodan bulduktan sonra sadece başlarındaki harfleri alttaki boşluklara yazınız. (Bir sorunun cevabı birden fazla kutucukta olabilir.)

A. İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye'de çok partili demokratik hayata geçişin hızlanması.	B. Ekmek, un, şeker ve et gibi temel tüketim malzemelerinin "karne" ile dağıtılması.	C. Hava saldırılarına karşı şehirlerde geceleri "karartma" uygulamasının yapılması.
Ç. Enflasyonun yükselmesi.	D. Türkiye'nin savaş boyunca denge politikası izlemesi.	E. Genç nüfusun silah altına alınması sonucu ülke nüfusunun azalması.
F. Şehirlerde belli saatlerden sonra sokağa çıkma yasağının uygulanması.	G. Sanayi ve tarım üretiminde önemli düşüşlerin görülmesi.	H. Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Teşkilatına üye olabilmek için kâğıt üzerinde savaşa girmesi.

Kutucuklardaki harfleri kullanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye ekonomisine olan etkileri hangi kutucuklarda verilmiştir?

2. İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'deki sosyal hayata olan etkileri hangi kutucuklarda verilmiştir?

3. İkinci Dünya Savaşı'nın Türk siyasetine olan etkileri hangi kutucuklarda verilmiştir?

10. Düşmanlarının bile saygısını kazanmış olan Atatürk'ün ölümü tüm dünyayı etkilemiştir. Haber ajansları Atatürk'ün ölümünü birinci haber olarak vermiş; gazeteler günlerce Atatürk'ün hayatı ve eserleriyle ilgili haberler yazmış, yüzlerce köşe yazısı yayınlamışlardır. Bu yazılardan birinde; "Tarih, silinmez harflerle bu devlet adamının ismini yazacaktır. Atatürk bir halk adamıdır. Kırılmaz azmi, keskin zekâsı ve kudretiyle yeni Türkiye'nin kurucusu olmuştur." denilmektedir.

Verilenlere göre Atatürk'le ilgili,

- I. Bıraktığı eserlerle tarihe geçmiştir.
- II. Dünya tarafından kabul gören bir liderdir.
- III. Bağımsızlık mücadelesiyle mazlum milletlere örnek olmuştur.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

11. Afgan Kralı Amanullah Han Atatürk'ün vefatıyla ilgili olarak; "O büyük insan yalnız Türkiye için değil, bütün Doğu ulusları için de en büyük önderdi." diyerek üzüntüsünü dile getirmişti.

Buna göre Afgan Kralı Amanullah Han'ın, Atatürk'ü Doğu uluslarının da önderi olarak görmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dış ülkelerle iyi ilişkiler kurması
- B) Milli Mücadelenin komutanı olması
- C) Dünya ülkeleri tarafından tanınan bir lider olması
- D) Asya ve Afrika milletlerine kurtuluş yolu göstermesi

12. Atatürk, dünya görüşüyle, verdiği bağımsızlık mücadelesiyle ve insanlığa kattığı değerlerle yabancı milletler ve devlet adamları üzerinde derin etkiler bırakmış, ölümüyle ilgili haberler dış basında geniş yer bulmuştur.

Verilen bilgilere göre Atatürk hakkında,

- I. Fikirleri evrenseldir.
- II. Emperyalizmi desteklemiştir.
- III. Yaptıklarıyla başkalarını etkilemiştir.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

13. "Atatürk'ün ölümü an meselesiydi. Onun yerine kimin cumhurbaşkanı olacağı yazılıyordu. Tartışmalar endişeli bir hal almıştı. Vardığımız sonuç şuydu: Atatürk ölmüştür, ama onun Millet Meclisi vardır. Cumhurbaşkanı seçme yetkisi Millet Meclisine ait bir iştir." (Dönemin II. Genelkurmay Başkanı Asım Gündüz'ün Hatıratı)

Buna göre cumhurbaşkanı seçiminde TBMM'nin belirleyici olmasında aşağıdaki hangi anlayış etkili olmuştur?

- A) Laik devlet
- B) Sosyal devlet
- C) Hukuk devleti
- D) Demokratik devlet

14. Atatürk dünyanın yeniden bir savaşa gireceğini öngörmüş, olası savaş tehlikesine karşı Türkiye'nin güvenliğini sağlamaya yönelik birtakım antlaşmalar imzalamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi yapılan bu antlaşmalardan biri değildir?

- A) Sâdâbat Paketi
- B) Balkan Antantı
- C) Lozan Antlaşması
- D) Montrö Boğazlar Sözleşmesi

15. "O büyük insan yalnız Türkiye için değil, bütün Doğu Ulusları için de en büyük önderdi." (Amanullah Han, Afgan Kralı)

"Atatürk'ün hayatı ve eseri yalnız Türkiye için değil, dünyanın bütün hür ulusları için de ilham kaynağı olmaya devam edecektir." (Chiang Kai-shek, Çin Devlet Başkanı)

Atatürk'ün ölümüyle ilgili yukarıda verilen değerlendirmelerde onun hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Bağımsızlığa önem verdiği
- B) Evrensel bir lider olduğu
- C) Askeri bir deha olduğu
- D) İleri görüşlü olduğu

16. Atatürk, hastalığı ilerleyince 5 Eylül 1938'de kendi el yazısı ile vasiyetnamesini hazırlamıştır. Vasiyetinde kendisinin kurduğu Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'na mirasından pay ayırmıştır. Ayrıca İş Bankası'ndaki gelirinin bir kısmını bu kurumlara bırakarak milli kültürümüzün temel unsurlarından olan dil ve tarih bilincinin gelişmesini ve bu alandaki çalışmaların devam etmesini hedeflemiştir.

Buna göre Atatürk ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilimsel faaliyetleri desteklemiştir.
- B) Kültürel çalışmalara öncülük etmiştir.
- C) Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin kurulmasını sağlamıştır.
- D) Sosyal bilimler alanlarındaki çalışmaların sürekliliğini amaçlamıştır.

17. Türk halkı, Mustafa Kemal'in ölümüyle, bugün sahip olduğu her şeye minnettar olduğu adamı kaybetti. Anadolu'nun millî bilincinden ve merkezinden doğan yeni dinamik devlet ve 'Boğazın hasta adamının' yerine içeride ve dışarıda istikrar kazanmış olan cumhuriyet onun eseridir. O, her yönüyle yeni bir Türkiye ortaya çıkardı." (Alman basınından Frankfurter Zeitung)

Gazete haberinde Mustafa Kemal Atatürk'ün,

- I. İleri görüşlülük
- II. Vatanseverlik
- III. Evrensellik
- IV. İnkılapçılık

gibi kişilik özelliklerinden hangilerine vurgu yapılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV

18. Atatürk'ün ölümü bütün dünyada büyük yankı uyandırmıştı. Fransa'da, büyükelçilikte açılan defteri, ülkenin ileri gelen devlet adamları ve yüzlerce kişi imzalamıştı. Bu başsağlığı dileklerinin en ilgi çekenleri Fransız sömürgelerinden gelenlerdi. Cezayir'den, Tunus'tan hatta Madagaskar'dan gelen mesajlar "en muzaffer evladını kaybeden kardeş milletin acısına" ortak olmuşlardı.

Bu bilgilere bakılarak,

- I. Atatürk'ün evrensel bir lider olduğu
- II. Türk milletinin üzüntüsünün paylaşıldığı
- III. Mazlum milletlerin Atatürk'ü örnek aldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

19. Atatürk'ün vefatının ardından yurt dışında basına yansıyan bazı haberler:

"Dünya, bu harp ve sulh kahramanı büyük adamın ölümü ile yoksul düşmüştür. Gücü, zorlukları yenme kararı ve yiğitliği ile aman bilmeyen galiplerin uygulamaya kalkıştıkları pranga siyasetini kıran Atatürk'tür." (Macar Pester Lloyd Gazetesi)

"Atatürk'ün ölümü yalnız Türk Milleti için değil, onun örneğine çok muhtaç olan bütün Doğu milletleri için en büyük kayıptır." (Şam Eleyyam Gazetesi)

Buna göre Atatürk ile ilgili,

- I. Emperyalizme karşı çıkmıştır.
- II. Türk tarihi için önemli bir liderdir.
- III. Uluslararası alanda saygınlığı vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

20. Atatürk'ün ölümü üzerine Hükümet tarafından yayımlanan Resmi Tebliğ:

"Türk milleti büyük atasını; insanlık büyük evladını kaybetti. Milletimize içimiz yanarak bu tarife sığmayan kaybindan dolayı en derin taziyelerimizi sunarız. Ölmez olan büyük eseri Cumhuriyet Türkiye'sidir. Bugün ayrılığına ağladığımız büyük şefimiz Atatürk, her vakit Türk milletine güvendi. Türk milleti onun eserlerini ebediyete kadar yaşatacaktır. Türk gençliği onun en kıymetli emaneti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni daima koruyacak ve onun izinde yürüyecektir. Kemal Atatürk, Türk'ün tarihinde ve gönlünde daima yaşayacaktır." (11 Kasım 1938, Ulus Gazetesi)

Buna göre Atatürk ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) En büyük eseri nedir?
- B) Hangi eseri kaleme almıştır?
- C) Türkiye Cumhuriyeti'ni kime emanet etmiştir?
- D) Ölümünden sonra Türk milletine düşen görev nedir?

21. Nutuk; Türk Kurtuluş Savaşı'nı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşunu ve inkılapların gerçekleşmesini anlatan çok önemli bir kaynaktır. Cumhuriyet Halk Partisi'nin 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında Ankara'da toplanan ikinci kurultayında Atatürk tarafından okunmuştur.

Buna göre Nutuk'un içeriği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Saltanatın kaldırılması ve ülkemizde demokrasinin gelişim süreci
- B) Askeri mücadeleler ve sonucunda elde edilen başarılar
- C) İkinci Dünya Savaşı ve Türkiye'nin izlediği siyaset
- D) Bağımsızlık yolunda yaşanan siyasal gelişmeler

22. Mustafa Kemal, 15 Ekim 1927'de TBMM Büyük Salon'da Cumhuriyet Halk Partisi üyelerine altı gün süren bir konuşma yapmıştır. Mustafa Kemal bu tarihi konuşmasında 1919-1927 yılları arasındaki gelişmeleri anlatmıştır. Bu konuşma daha sonra "Nutuk", "Büyük Nutuk" ve "Söylev" adları ile kitaplaştırılarak basılmıştır.

Verilenlere göre Nutuk ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İçeriğine
- B) Yazarına
- C) Hangi tarihleri kapsadığına
- D) İlk kitap baskısının ne zaman yapıldığına

23. Atatürk ---- adlı eserinde, yurttaşların bireysel hak ve ödevleri ile devlete karşı sorumluluklarına yer vermiştir. Ülke yönetimini devralacak genç kuşakları, çağdaş bir toplumun nasıl olması gerektiği ile ilgili bilinçlendirmeyi amaçlamıştır.

Verilen metindeki boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nutuk
- B) Cumalı Ordugâhı
- C) Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- D) Zabit ve Kumandan ile Hasbihal

24. Atatürk'ün bazı eserleri:

- I. Geometri
- II. Cumalı Ordugâhı
- III. Tabiye ve Tatbikat Seyahati
- IV. Vatandaş İçin Medeni Bilgiler

Verilen eserler alanlarına göre sınıflandırıldığında hangisi doğru olur?

	<u>Toplumsal</u>	<u>Matematik</u>	<u>Askeri</u>
A) Geometri		Vatandaş İçin Medeni Bilgiler	Cumalı Ordugâhı
B) Cumalı Ordugâhı		Tabiye ve Tatbikat Seyahati	Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
C) Tabiye ve Tatbikat Seyahati		Cumalı Ordugâhı	Geometri
D) Vatandaş İçin Medeni Bilgiler	Geometri		Tabiye ve Tatbikat Seyahati

25. Mustafa Kemal Atatürk "En büyük eserim." dediği Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuş, 57 yıllık hayatına dokuz kitap sığdırmıştır. Bunlar;

- Nutuk
- Geometri
- Cumalı Ordugâhı
- Bölüğün Muharebe Eğitimi
- Tabiye ve Tatbikat Seyahati
- Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- Zabit ve Kumandan ile Hasbihal
- Ta'biye Meselesinin Halli ve Emirlerin Sureti Tahririne Dair Nesayih'tir.

Verilenlere göre Mustafa Kemal ve eserleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Eserlerinde Cumhuriyet'in ilanından sonraki dönem anlatılmıştır.
- B) Eserleri üretken kişiliğinin bir sonucudur.
- C) Bıraktığı eserler çok yönlülüğünün bir göstergesidir.
- D) Askeri tecrübelerini kitaplaştırmıştır.

26. Mustafa Kemal Atatürk'ün yazdığı, tarihimizin önemli kaynaklarından biri olan Nutuk; 1919-1920, 1920-1923 ve 1923-1927 yılları olmak üzere üç bölümde incelenebilir.

Aşağıdakilerden hangisi 1920-1923 yılları arasında yaşanan gelişmelerdendir?

- A) Saltanatın Kaldırılması
- B) Amasya Görüşmesi
- C) Erzurum Kongresi
- D) Soyadı Kanunu

27. Arapça ve Farsça okul programından kaldırılmış olmasına rağmen eğitim sistemimizde önemli bir yer tutan bu dersin içeriğinde Arapça ve Farsça kelimelerin yer alması öğrencilerin anlama ve öğrenmelerini zorlaştırıyordu. Atatürk öğrenciler açısından öğrenimi kolaylaştırmak amacıyla birçok terimi Türkçe'ye çevirmiştir.

Yukarıda Atatürk'ün hangi eserinden bahsedilmektedir?

- A) Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- B) Cumalı Ordugâhı
- C) Geometri
- D) Nutuk

28. Mustafa Kemal Atatürk'ün kaleme aldığı bazı eserler:

- Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- Bölüğün Muharebe Eğitimi
- Cumalı Ordugâhı
- Geometri

Verilen eserler aşağıdaki seçeneklerle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Matematik
- B) Ekonomi
- C) Askeri
- D) Hukuk

29. Yurdumuzun parçalanıp, işgal edildiği günlerden başlayarak, Türk tarihinde bir dönüm noktası olan İstiklal Savaşı'nı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ve inkılapların gerçekleştirilme sürecini de içeren Nutuk, siyasi ve milli tarihimizi birinci elden anlatan değerli bir kaynak eserdir. Atatürk'ün kendi kaleminden çıkan bu eser, yine Atatürk tarafından, Cumhuriyet Halk Partisi'nin 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında Ankara'da toplanan ikinci kurultayında 36,5 saat süren ve altı günde okunan tarihi bir hitabete dayandığı için Nutuk olarak adlandırılmıştır.

Verilen metinde Nutuk ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yer almaz?

- A) İsmi nereden almıştır?
- B) Hangi konulara değinilmiştir?
- C) Hangi kaynaklardan yararlanılarak yazılmıştır?
- D) Nutuk ilk olarak ne zaman kimlere sunulmuştur?

30. Mustafa Kemal askerlik döneminde özellikle Avrupa'daki gelişmeleri takip edip katıldığı tatbikatlarda notlar tutmuş, gelecekteki savaşların özellikleri hakkında çıkarımlar yapmış ve bunu kendi birliklerinde uygulamaya koymuştur. Daha sonra Cumhuriyet Dönemi'nde geometrideki Arapça terimleri bizzat Türkçeleştirerek yeni neslin daha iyi öğrenmesi için çalışmalar yapmıştır. Bunlarla da yetinmeyip Cumhuriyet'in ilanı ile vatandaşlara verilen hak ve özgürlükleri anlatan "Medeni Bilgiler" kitabını yazarak halkın yeni yönetim şekli ile ilgili bilgiler edinmelerini sağlamıştır. Ayrıca "Nutuk" adlı eserini yazarak Milli Mücadelenin en doğru şekilde öğrenilmesini amaçlamıştır.

Bu bilgilerden yola çıkarak Mustafa Kemal ve eserleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Eserlerinin çoğunu Cumhuriyet'in ilanından önce yazmıştır.
- B) Güncelliği ve bilimselliği sağlamıştır.
- C) Önceliğini askerliğe ayırmıştır.
- D) Türk diline değer vermiştir.

31. Okumayı çok seven Atatürk, yaşamının her döneminde kitapla bütünleşmiştir. O sadece kitap okumakla kalmamış, kendi fikirlerini ve birikimini insanlara ulaştırabilmek için çeşitli eserler de kaleme almıştır. Daha öğrencilik yıllarında fikirlerini yaymak için el yazısıyla gazete çıkaran Atatürk, askerlik hayatının ilk yıllarından başlamak üzere birçok eser yazmıştır. ---- bu eserlerin en kapsamlı olanıdır.

Verilen paragrafta boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- B) Cumali Ordugâhı
- C) Geometri
- D) Nutuk

32. Suriye basınının Atatürk'ün hasta olduğu, Hatay meselesinin Suriye lehine çözüleceğine dair haberler yaptığı bir dönemde, Atatürk doktorların dinlenmesi yönündeki tavsiyelerine uymamıştır. Türkiye'nin Hatay konusundaki kararlılığını göstermek için 20 - 25 Mayıs 1938'de Mersin ve Adana gezisine katılmış ve dört saat ayakta geçit törenini izlemiştir.

Buna göre Atatürk hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sağlığıyla ilgili haberlerin yol açacağı olumsuzlukları engellemek istemektedir.
- B) En büyük eserini güçlendirmeyi kendi sağlığından fazla önemsemektedir.
- C) Doktorların uygulamak istediği tedavileri gereksiz bulmaktadır.
- D) Milli sınırlarımızdan taviz verilmeyeceğini göstermektedir.

33. "Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir." diyen Atatürk, en büyük eserinin Türkiye Cumhuriyeti olduğunu ifade etmiştir. Kurduğu cumhuriyetle halkın iradesine dayanan demokratik yönetim biçimini millete kazandırmıştır. Ayrıca yaptıklarının temeline her zaman milleti koyan Atatürk yine başka bir konuşmasında ise: "Millete efendilik yoktur, hizmet etme vardır." sözünü söylemiş ve yöneticilerin gerçek vazifesinin halka hizmet etmek olduğunu vurgulamıştır.

Verilenlere göre Atatürk hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Halkın isteklerine göre hareket ettiği
- B) Köylüleri milletin efendisi ilan ettiği
- C) Ulusal iradeyi etkin kıldığı
- D) Gücünü millettten aldığı

34. Mustafa Kemal Atatürk'ün yazdığı eserler:

Yazdığı eserlere bakılarak Mustafa Kemal hakkında,

- I. Askerlikle ilgili çalışmalara ağırlık verdiği
- II. Çok yönlü bir kişiliğe sahip olduğu
- III. İleri görüşlü bir lider olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

35. Atatürk, 1938 yılında hasta yatağında iken görüştüğü Ali Fuat Paşa'ya Avrupa'daki gelişmeler hakkında şunları söylemiştir: "Fuat Paşa, pek yakında dünyanın durumu mütareke senelerinden çok daha ciddi olacak ve karışacaktır. Avrupa'da birkaç maceraperest (Hitler ve Mussolini'den söz etmektedir.), Almanya ile İtalya'nın başında zorla bulunuyorlar. Karşı karşıya geldikleri zayıf devlet adamlarının güçsüzlüklerinden cesaret alıyorlar. Bunlar, bugün dünyayı kana bulamaktan çekinmeyeceklerdir. Bunun sonunda da dünyanın durumu ve dengesi tümüyle değişecektir. İşte bu dönem sırasında doğru hareket etmesini bilmeyip en küçük bir hata yapmamız hâlinde başımıza mütareke senelerinden daha çok felaketler gelmesi mümkündür..."

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye zayıf devletlerden yana bir siyaset izlemektedir.
- B) Atatürk İkinci Dünya Savaşı'nın çıkacağını öngörmektedir.
- C) Avrupa'daki bazı gelişmeler dünya barışını tehlikeye atmaktadır.
- D) Atatürk ülkemizi ileride yaşayabileceği sıkıntılara karşı uyarmaktadır.

36. Atatürk; "Avrupa'da çıkacak bir savaşın başlıca galibi ne İngiltere, ne Fransa, ne de Almanya'dır. Sadece Rusya'dır." sözlerini söylemiştir. Savaşın sonra Balkan ve Orta Avrupa devletleri Sovyet Rusya'nın denetimine girmiştir.

Atatürk'ün 1932 yılında söylediği söz ve sonrasında oluşan bu durum onun hangi kişisel özelliğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Akılcılığına
- B) Barışseverliğine
- C) Askeri dehasına
- D) İleri görüşlülüğüne

37. Atatürk dünyanın yeniden büyük bir savaşa sürüklendiğini önceden görmüştü. 1935 yılında verdiği bir demeçte, yeni bir dünya savaşı karşısında Türkiye'nin kendi güvenliğini sağlamak için Boğazlar üzerinde tedbir almasının zorunlu olduğunu belirtmişti.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Olası savaş durumunda tarafsız kalmak amaçlanmaktadır.
- B) Yaklaşan savaşa karşı tedbir alınmak istenmektedir.
- C) Ülke topraklarının korunması amaçlanmaktadır.
- D) Türkiye'nin jeopolitik önemi bilinmektedir.

38. Atatürk İkinci Dünya Savaşı öncesinde;

“Çok geçmeden Avrupa’da bir fırtına kopacak. Bu tehlikeli durumda tarafsız kalmak ve devlet gemisini bu fırtına ortasında hiçbir engele çarptırmadan yöneterek savaş dışında kalmaya çabalamak, bizim için yaşamsal önem taşımaktadır.” demiştir.

Buna göre Türkiye’nin dış politikada,

- I. denge politikası izlemek,
- II. barışçıl bir siyaset yürütmek,
- III. Avrupa’ya ayak uydurmak,
- IV. ülkeyi dikkatle idare etmek

yöntemlerinden hangilerini benimsemesi gerektiği belirtilmiştir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

39. Birinci Dünya Savaşı’nın çözümsüz bıraktığı sorunların ardından patlak veren İkinci Dünya Savaşı’nda Almanya, İtalya ve Japonya’nın oluşturduğu Mihver Devletlerle Fransa, İngiltere, ABD, SSCB ve Çin’in oluşturduğu Müttefik Devletler karşı karşıya gelmiştir. Mihver ve Müttefik Devletler savaş sürecinde tarafsız kalan ülkeleri kendi yanlarında savaşa çekmeye çalışmışlardır. Türkiye de stratejik konumu nedeniyle savaşa katılması konusunda baskılara maruz kalmıştır. Müttefik Devletler ile yapılan görüşmeler sonucunda Türkiye 1945 yılında Almanya ve Japonya’ya savaş ilan etmiştir.

Verilen bilgilere göre,

- I. Türkiye savaşa dâhil edilmeye çalışılmıştır.
- II. Türkiye’nin de girmesiyle savaş sona ermiştir.
- III. İkinci Dünya Savaşı’nda Türkiye tarafsız kalmaya çalışmıştır.
- IV. Birinci Dünya Savaşı’nın sonuçları İkinci Dünya Savaşı’na neden olmuştur.

maddelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

40. Atatürk barış ve savaş konusundaki düşüncelerini “Yurtta sulh cihanda sulh” ve “Savaş zaruri ve hayati olmalıdır. Milletın hayatı bir tehlikeye maruz kalmadıkça savaş bir cinayettir.” sözleri ile dile getirmiştir.

Buna göre Atatürk, barışı korumak ve savaşa karşı tedbir almak konusunda;

- I. Milletler Cemiyetine üye olmak,
- II. Balkan Antantı’nı imzalamak,
- III. Sadabat Paktı’na katılmak

gibi çalışmalardan hangilerini yapmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

41. 1939 yılında savaş başladığında Türkiye savaşa girmemek için olağanüstü bir gayret gösterdi. Müttefik Devletler, Almanya'ya karşı Balkanlardan açılacak cephe için Türk hava sahasını kullanmak istediler. Türkiye bu talebi geri çevirdi. Savaşa girme noktasında çok da istekli olmayan Türkiye, gelebilecek baskıları azaltmak için Almanya ile diplomatik ilişkilerini kesti. Türkiye'yi savaşa çekmekte kararlı olan Müttefik Devletler, Türkiye'ye uyguladıkları baskıyı artırdılar. Yalta Konferansı'nda "Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmeyen devletlerin kurulacak olan uluslararası teşkilata üye kabul edilmeyeceğini" duyurdular. Bunun üzerine Türkiye, savaşın başından beri yürüttüğü tarafsızlık politikasını terk ederek Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti. Ancak bu, kâğıt üzerinde kalan bir savaş ilanıydı.

Metne göre İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin savaşta izlediği siyaset hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Müttefik Devletlerle ilişkilerini kesmiştir.
- B) Mihver Devletlerle beraber hareket etmiştir.
- C) Almanya ve Japonya ile askeri ilişkiler kurmuştur.
- D) Savaşın sonuna kadar denge politikası takip etmiştir.

42. (A) ABD'nin Japonya'nın Nagazaki şehrine atom bombası atması
(T) ABD'nin Japonya'nın Hiroşima şehrine atom bombası atması
(İ) Türkiye'nin Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmesi
(P) Japonya'nın İkinci Dünya Savaşı'ndan çekilmesi
(K) İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması

Verilen gelişmeler kronolojik olarak sıralandığında hangi sözcüğe ulaşılır?

- A) KİTAP
- B) KATİP
- C) TAKİP
- D) PATİK

43. Mustafa Kemal Atatürk birçok kez II. Dünya Savaşı'nın çıkma tehlikesinden bahsetmiştir, özellikle İtalya ve Almanya'yı yöneten kişilerin maceraperestliğinin dünyayı büyük bir tehlikeye sokacağını altını çizmiştir. Bu durumdan çok rahatsız olan Atatürk "yurtta sulh cihanda sulh" parolası ile hareket etmiş ve savaşlara karşı çıksa da savunma için gerekli yatırımları yapmaya devam etmiştir. Özellikle komşu ülkelerle çeşitli antlaşmalar yaparak sınırlarını koruma altına almıştır. Fransa'nın Almanya ve İtalya'nın tehlikesini anlaması ve Mihver Devletlere dikkat kesilmesi Türkiye'nin Hatay konusunda işini kolaylaştırmıştır. Ülkemiz çıkarlarına uygun olarak gerekli adımlar atarken, Lozan Barış Antlaşması'nda istediğimiz gibi çözümlenemeyen Boğazlar konusunu da tekrar gündeme getirerek Türkiye lehine çözüm sağlamıştır. Mustafa Kemal'in ölümünden sonra da Türkiye, İngiltere ve Fransa ile karşılıklı yardım antlaşması yapmış, Almanya ile de diplomasi kanallarını açık tutmuştur.

Bu bilgilerden yola çıkarak,

- I. Türkiye Hatay ve Boğazlar konusunda kazanımlar elde etmiştir.
- II. Türkiye savaşa karşı hazırlıklar yapmıştır.
- III. İkinci Dünya Savaşı'nı Almanya başlatmıştır.
- IV. Türkiye fiilen savaşa girmiştir.

değerlendirmelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

44. İkinci Dünya Savaşı'nın çıkabileceğini çoğu kez söyleyen Atatürk 1932 yılında şöyle demiştir: "Versailles (Versay) Antlaşması Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerinden hiçbirini yok edemediği gibi, aksine düşman devletler arasındaki uçurumu büsbütün derinleştirmiştir. Çünkü yenen devletler yenilenlere ağır koşullar içeren barış şartlarını zorla kabul ettirirken sadece düşmanlık duygularından beslenmişlerdir. Böylelikle bugün içinde yaşadığımız barış dönemi sadece ateşkesten ibaret kalmıştır."

Buna göre Atatürk İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasını,

- I. Birinci Dünya Savaşı sonrası imzalanan antlaşmaların kabul edilmesi zor hükümler içermesi,
- II. galip devletler ile mağlûp devletler arasında barış antlaşmaları imzalanması,
- III. galip devletlerin düşmanca tutum taşımaları

nedenlerinden hangilerine bağlamıştır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

45. İkinci Dünya Savaşı başladığında Türkiye savaşa girmemek için olağanüstü çaba göstermiştir. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve hükümet, savaşın tarafları olan Mihver ve Müttefik Devletler'e karşı tarafsız bir tutum sergilemiştir. Ancak her iki taraf da jeopolitik konumundan dolayı, Türkiye'yi kendi yanında savaşa çekmek için baskı yapmıştır. Artan baskılar ve savaş sonrası dünya düzeninde söz sahibi olma isteği sonucu Türkiye, Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiş fakat sıcak bir çatışma yaşamamıştır.

Bu bilgiler ışığında Türkiye'nin izlediği politika ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş ilanının göstermelik olduğuna
B) Coğrafi konumu gereği baskıya uğradığına
C) Yurtta ve dünyada barış ilkesini terk ettiğine
D) Savaşın başında tarafsız bir tutum sergilediğine

46. "Mustafa Kemal Atatürk ileri görüşlü bir liderdir. Kanıt mı istiyorsunuz? Söyleyeyim: ----"

Yukarıdaki gibi konuşan bir tarihçi, cümlesinin devamında Atatürk ile ilgili aşağıdakilerden hangisini söylerse yanlış olur?

- A) II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin güçlü devletlerden yana olmasını istemişti.
B) II. Dünya Savaşı'nın çıkacağını yıllar önceki konuşmalarında dile getirmişti.
C) II. Dünya Savaşı'nda ABD'nin tarafsız kalmayacağını tahmin etmişti.
D) II. Dünya Savaşı'nın çok büyük kayıplara yol açacağını söylemişti.

47. Türkiye II. Dünya Savaşı'nda denge politikası izleyerek barışçıl bir dış siyasetle tarafsız kalmayı hedeflemiştir.

Buna göre Türkiye'nin savaşta tarafsız kalmak istemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaşa girmekte geç kalması
B) Yeni bir savaşı kaldıracak gücünün olmaması
C) Demokrasinin ülkede tam anlamıyla yerleşmemiş olması
D) Mihver Devletlerin Türkiye'nin savaşa girmesini istememesi

48. İkinci Dünya Savaşı'nın ülkemizdeki etkilerini azaltmaya yönelik alınan bazı tedbirler:

- Hükümete ticari faaliyetlere ve piyasalara müdahale yetkisi veren Milli Korunma Kanunu'nun çıkarılması.
- Kırsal kesimde geniş mülk sahiplerinden Toprak Mahsulleri Vergisi'nin alınması.
- Zengin insanlardan servetleri ölçüsünde Varlık Vergisi'nin alınması.

Türkiye Cumhuriyeti'nin aldığı bu tedbirler ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Ekonomik önlemler alınmıştır.
B) Zenginlerin mallarına el konulmuştur.
C) Bazı ürünlerin bedeli devlet tarafından belirlenmiştir.
D) İkinci Dünya Savaşı'ndan ülkemiz olumsuz etkilenmiştir.

49. Türkiye II. Dünya Savaşı'na katılmasa da savaşın etkilerini yaşamıştır.

- Radyo yayınları artmış ve kullanımı yaygınlaşmıştır.
- Yaşanan olaylar edebi eserlere yansıtılmıştır.
- Nüfus artış hızı düşmüştür.

Verilen gelişmeler aşağıdaki alanlardan hangisinin kapsamına girer?

- A) Ekonomik
- B) Siyasal
- C) Sosyal
- D) Askeri

50. Türkiye fiilen II. Dünya Savaşı'na dâhil olmamış ancak ekonomik olarak olumsuz etkilenmiş ve büyük sorunlar yaşamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen durumun nedenlerinden biri olarak gösterilemez?

- A) Temel ihtiyaç maddelerine olan talebin karşılanamaması
- B) Hızlı nüfus artışına bağlı olarak tüketimin artması
- C) Çalışabilecek iş gücünün askere alınması
- D) Ülke kaynaklarının savunmaya ayrılması

51. Geçmiş yıllarda Türkiye'de çıkarılan,

- I. Kabotaj Kanunu
- II. Milli Korunma Kanunu
- III. Varlık Vergisi Kanunu
- IV. Toprak Mahsulleri Vergisi

gibi kanunlardan hangileri İkinci Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerini azaltma amacını taşımaz?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) III ve IV

52. Milli Korunma Kanunu ile hükümete: ücretli iş yükümlülüğü getirme, ücretleri sınırlandırma, özel işletmelere geçici olarak el koyma, hangi ürünün nerede ve ne kadar üretileceği, iç ve dış ticarete azami ve asgari fiyatları belirleme ve temel malları vesika (karne) ile dağıtma gibi geniş yetkiler verildi.

Buna göre Milli Korunma Kanunu ile amaçlananlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İthalat ve ihracatı denetlemek
- B) Ekonomiye devlet müdahalesi getirmek
- C) Temel malların tasarruflu kullanımını sağlamak
- D) Savaşın getirdiği olumsuzlukları fırsata dönüştürmek

53. II. Dünya Savaşı'nın devam ettiği yıllarda Türkiye'nin genel durumuna baktığımızda halkın büyük çoğunluğunun köylerde yaşadığı, ülke ekonomisinin büyük oranda tarımsal üretime dayandığı görülmektedir. Genç nüfusun silahaltına alınması ile birlikte tarımsal üretimde önemli oranda düşüş yaşanmış ve buna bağlı olarak da savaşın olumsuz etkileri köylerde daha fazla hissedilmiştir.

Bu dönemde elverişli bölgelerde tarımsal üretimi bilimsel yöntemlerle arttırmak için aşağıdakilerden hangisi yapılmıştır?

- A) Yüksek gelir elde edenlerden vergi alınmıştır.
- B) Arazisi olmayan köylüye toprak dağıtılmıştır.
- C) Milli Korunma Kanunu çıkarılmıştır.
- D) Köy Enstitüleri kurulmuştur.

54. II. Dünya Savaşı'nı Almanya ve İtalya gibi diktatör yönetim rejimine sahip olan Mihver Devletlere karşı demokratik rejimlerle yönetilen Müttefik Devletler kazanmıştır. Bu durum ülkemizde de demokratikleşme yolunda adımlar atılmasını sağlamış ve 18 Temmuz 1945'te Milli Kalkınma Partisinin kurulmasıyla çok partili hayata geçilmiştir.

Buna göre II. Dünya Savaşı'nın sonuçlarının ülkemizde hangi alanda gelişmelere yol açtığı söylenebilir?

- A) Ekonomik
- B) Kültürel
- C) Sosyal
- D) Siyasi

55. Türkiye altı yıl süren İkinci Dünya Savaşı'na fiilen katılmamasına rağmen savaşın etkilerini derinden hissetmiştir. Hava saldırılarına karşı şehirlerde geceleri "karartma" yapılmış ve belli saatlerden sonra sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır. Nüfusun büyük bir kısmı silahaltına alındığı için tarımsal üretim düşmüştür. Fiyat artışları ve enflasyon yaşanmış, sanayiye yapılan yatırımlar durma noktasına gelmiştir. Ekmek, zeytin, şeker gibi ürünler karneyle verilmeye başlanmış ve maddi sıkıntıları aşmak için yeni vergiler konulmuştur.

Verilenlere göre İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'yi hangi alanda olumsuz etkilediği söylenebilir?

- A) Siyasi
- B) Teknolojik
- C) Ekonomik
- D) Kültürel

56. Türkiye İkinci Dünya Savaşı'na girmemiş olsa da savaşın bütün dünyada yarattığı ekonomik ve sosyal sorunlardan fazlasıyla etkilenmiştir. Savaşın olumsuz etkileri ülkemizin her yerinde özellikle köylerde daha fazla hissedilmiştir.

Bu durumun nedenleri arasında,

- I. ülke ekonomisinin büyük oranda tarımsal üretime dayanması,
- II. halkın büyük bir kısmının köylerde yaşaması,
- III. tarımsal üretimin bilimsel yollarla yapılması,
- IV. üretken nüfusun silahaltına alınması

maddelerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve IV
- D) II, III ve IV

57. Türkiye fiilen İkinci Dünya Savaşı'na katılmasa da stratejik konumu itibarıyla savaştan oldukça etkilenmiştir. Bu etkileri azaltmak amacıyla, 1940 yılında Milli Korunma Kanunu, 1942 yılında Varlık Vergisi, 1944 yılında Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu gibi vergi ve kanunlar konulmuştur. Milli Şef Dönemi (1938-1950) olarak da bilinen İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanlığı döneminde ülkemizde zorlu sosyoekonomik koşullar yaşanmıştır. Savaş yıllarında milli savunma ihtiyaçlarının temini, ayrıca artan karaborsacılık ve enflasyonun engellenmesi için çeşitli politikalar uygulanmıştır.

Verilenlere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye ekonomisi savaştan olumsuz etkilenmiştir.
- B) Ülkemizin askeri harcamalarında artış gözlenmiştir.
- C) Savaşın etkilerine karşı ekonomik destek alınmıştır.
- D) Ekonomiyi düzeltmek için devletçi bir politika izlenmiştir.

58. İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye;

- Önce Almanya ile saldırmazlık antlaşması imzaladı.
- Daha sonra Müttefik Devletler ile ittifak görüşmeleri gerçekleştirdi.

Türkiye'nin bu tutumu;

- I. siyasi baskı,
- II. milli menfaat,
- III. denge politikası,
- IV. uluslararası adalet

kavramlarından hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

59. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada iki süper güç ortaya çıkmıştır. Bunlar, ABD ve Sovyet Rusya'dır. Her iki taraf da kendi fikir ve amaçlarının etki alanını artırmak istemiştir. İki devlet arasındaki bu durum sıcak bir çatışmaya yol açmamış ama 1990'a kadar süren oldukça gerilimli ve çekişmeli bir Soğuk Savaş Dönemi yaşanmıştır.

Bu bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Dünyada siyasi kutupların oluştuğu
- B) Türkiye'nin bu dönemde tarafsız kaldığı
- C) Devletlerin yeni bir savaşa girmekten çekindiği
- D) Farklı ideolojilerin devletleri karşı karşıya getirdiği

60. İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de;

- Yeni ekonomik yükümlülükler konulması
- Radyo yayınlarında kesintiler yapılması
- Sokağa çıkma yasağı getirilmesi
- Askeri harcamaların artırılması

gibi tedbirler uygulanmıştır.

Verilen bilgilerden yola çıkarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Orduya daha çok yatırım yapılmıştır.
- B) Halktan alınan vergiler artırılmıştır.
- C) Seyahat hakkı kısıtlanmıştır.
- D) Nüfus artış hızı düşmüştür.

61. Türkiye İkinci Dünya Savaşı'na katılmasa da esen savaş rüzgârlarından olumsuz etkilenmiş ve birtakım tedbirleri hayata geçirmek zorunda kalmıştır. Bunlardan bazıları;

- II. Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulanamamış ve yatırımlar azaltılmıştır.
- Tahıl stoklarına el konularak ekmek karne ile dağıtılmıştır.
- Ekonomik sıkıntıyı aşmak için Varlık Vergisi getirilmiştir.

Verilenlere göre ülkemiz ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Savaşın getirdiği ekonomik sonuçlardan olumsuz etkilenmiştir.
- B) Temel gıda maddelerinin tüketimini sınırlandırmıştır.
- C) Savunmaya yönelik yatırımlara öncelik vermiştir.
- D) Tarım ve sanayiye yönelik hizmetleri azaltmıştır.

62. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkemizde çok partili yaşama geçilmiştir.

- I. Farklı fikir ve düşüncelerin mecliste temsil edilmesini sağlamak
- II. Kişi egemenliğinin gerçekleşmesini sağlamak
- III. Halkın ülke yönetimine katılımını artırmak
- IV. Demokratik devlet anlayışını yerleştirmek

Yukarıda verilen maddelerden hangileri çok partili yaşama geçişin nedenlerindendir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

63. Dörtlü Takrir'in ( nerge) kabul edildiği günlerde TBMM'de  ift yi Topraklandırma Kanunu g r     rken kanunun 17. maddesi tartışmalara neden olmuştur. Aydın Milletvekili Adnan Menderes bu maddeye karşı olduğunu açıklamış ancak kanun maddesi mecliste kabul edilmiştir. Bunun ardından CHP grubu Dörtlü Takrir'i reddettiğini açıklayarak Adnan Menderes ve Fuat K pr   'y  parti üyeliğinden çıkarmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) CHP içinde ekonomik konularda görüş ayrılığının olduğuna
- B)  ift yi Topraklandırma Kanunu çıkarılırken fikir birliği sağlanamadığına
- C) Bazı milletvekillerinin demokrasinin gereği olarak partiden  ıkarıldıklarına
- D) Adnan Menderes ve Fuat K pr   'n n hükümetin fikirlerine karşı çıktıklarına

64. Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurucu  yeleri arasında yer almak isteyen tek parti yönetimindeki Türkiye II. Dünya Savaşının da etkisiyle ülke sorunlarının çözümünde birçok sıkıntı yaşamıştır. Savaş sonrası dünya devletlerinin hızlı bir demokratikleşme sürecine girmesiyle birlikte ülkemiz de hem Birleşmiş Milletler'e  ye olmak hem de ülke sorunlarına etkili çözümler getirmek amacıyla 1945'te çok partili hayata geçmiştir.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Türkiye, savaşın ülkemizde yol açtığı olumsuzlukları azaltmaya çalışmıştır.
- B) II. Dünya Savaşı sonrası ülkelerde demokrasi güçlenmeye başlamıştır.
- C) Türkiye'de çok partili yaşama geçiş yaşanmıştır.
- D) Türkiye'nin uluslararası alanda söz sahibi olmasının  n  açılmıştır.

65. 1899 yılında Aydın'da doğdu. Mill  Mücadele'de gösterdiği başarılarından dolayı İstiklal Madalyasına layık g r   . 1931'de CHP'den Aydın milletvekili seçildi. II. Dünya Savaşı'ndan sonra partisine yönelttiği eleştirileri sebebiyle CHP'den ihraç edildi. Bunun  zerine Demokrat Parti'nin kurucu  yeleri arasında yer aldı. 1946 seçimlerinde Demokrat Parti'den Kütahya milletvekili seçildi ve daha sonra partinin genel başkanı oldu. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde oyların yüzde 53,5'ini alan DP'nin iktidar olmasıyla başbakan oldu.

Metinde bahsedilen Başbakan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adnan MENDERES
- B) Fuat K PR   
- C) Celal BAYAR
- D) Fethi OKYAR

66. Türkiye'de Atatürk döneminde iki kez çok partili hayata geçiş için deneme yapılırsa da başarılı olunamamıştır.

Buna göre,

- I. Avrupa  lkelerinin demokratik anlayışla yönetilen ülkelerle iş birliği yapmak istemesi,
- II. tek partiyle yönetilmenin, uluslararası ilişkilerin önünde bir engel oluşturması,
- III. Türkiye'nin sosyal ve ekonomik alanda büyük sorunlar yaşaması,
- IV. hükümetin ekonomi politikalarına yönelik eleştirilerin artması

gibi gelişmelerden hangileri çok partili hayata geçişi hızlandıran dış etkenlerdendir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV

67. İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Türkiye'de ekonomik sorunların ağırlığı kendini daha fazla gösterirken hükümetin ekonomi politikalarına yönelik eleştiriler de artmıştı. Ülkede muhalefet partilerinin bulunmaması demokrasinin tam olarak uygulanmasını engelliyordu. Hükümete yönelik eleştiriler, iktidar partisi (CHP) içindeki bir grup tarafından dile getiriliyordu.

Buna göre,

- I. İktidar partisi içerisinde bazı görüş ayrılıkları ortaya çıkmıştır.
- II. Tek partili yönetim olduğu için hükümet tam olarak denetlenememiştir.
- III. Yaklaşan savaş tehlikesi demokrasinin gelişimine katkıda bulunmuştur.
- IV. İkinci Dünya Savaşı Türkiye'de mali sıkıntılar yaşanmasına sebep olmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve IV
- D) I, III ve IV

68. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1946 yılında ülkemizde ilk kez birden fazla siyasi partinin katıldığı milletvekili seçimleri yapıldı. Bu seçimlerde halk seçme ve seçilme hakkını kullandı. Böylelikle Türkiye ulus iradesinin belirleyici olduğu demokratik sistemde yeni bir adım atmış oldu.

Buna göre 1946 seçimleri aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Milli Bağımsızlık
- B) Milli Egemenlik
- C) Meşrutiyet
- D) Mutlakiyet

69. Aşağıdaki gazete haberinde, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün TBMM'nin açılış konuşmasındaki sözlerine yer verilmiştir.

Buna göre İsmet İnönü'nün konuşması hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Çok partili demokratik yapının oluşmasını istemiştir.
- B) Muhalefet partisine duyulan gereksinimi dile getirmiştir.
- C) Tek parti sisteminin bir zorunluluk olduğuna vurgu yapmıştır.
- D) Mecliste farklı görüşlerin temsil edilmesinin gerekliliğine işaret etmiştir.

70. I. Ülkede demokrasi bilincini yerleştirmek
II. Ulusal egemenlik anlayışını güçlendirmek
III. Farklı fikirlerin mecliste temsil edilmesine imkân tanımak

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'de çok partili siyasi hayata geçiş ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

71. CHP, 1950 seçimlerinden sonra 27 yıl kesintisiz devam eden iktidarını kaybetmiş ve bunun üzerine parti lideri İsmet İnönü "Bu yenilgi benim en büyük zaferimdir." demiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) CHP'nin 1950'ye kadar ülke yönetiminde tek başına söz sahibi olduğu
- B) Bu seçimlerden sonra İsmet İnönü'nün görevinin sona erdiği
- C) İnönü'nün seçim sonuçlarını olgunlukla karşıladığı
- D) Halkın ülke yönetimine katılımının desteklendiği

72. Çok partili hayata geçilmesinin ülkemize kazandırdıkları arasında;

- I. halk iradesinin mecliste daha geniş bir biçimde temsil edilmesi,
- II. siyasette yaşanan anlaşmazlıkların son bulması,
- III. farklı fikir ve görüşlerin ifade edilebiliyor olması,
- IV. muhalefet aracılığıyla hükümetin denetlenmesi

maddelerinden hangileri gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

73. İsmet İnönü 19 Mayıs 1945 tarihinde yaptığı bir konuşmada şöyle demiştir:

"Büyük Meclis, az zaman içinde büyük inkılaplar geçirmiş bir memleketin, sarsıntılara uğramadan, daha ziyade ilerlemesini temin edecektir. Büyük Millet Meclisi'nin kudretli elinde olan millet iradesi, demokrasi yoluyla gelişmesine devam edecektir."

İsmet İnönü'nün sözleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

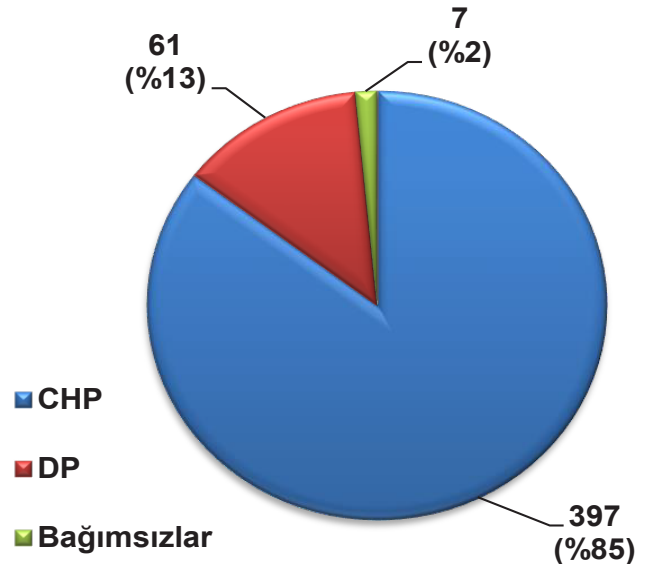
- A) Ülkenin gelişiminde TBMM'nin belirleyici rol oynadığına
- B) İnönü'nün halkın kararına önem verdiğine
- C) Çok partili siyasi hayatın taşıdığı öneme
- D) Ülkemizde köklü yenilikler yapıldığına

74. İkinci Dünya Savaşı sırasında can ve mal kayıplarının yaşanması, insan haklarına aykırı uygulamalar, barış ve huzura duyulan özlemi artırmıştır. Türkiye, savaş sonrası uluslararası barışı sağlamak için kurulan Birleşmiş Milletler'in kurucu üyesi olmuştur. Ayrıca bu dönemde Türkiye'de demokratikleşme çabaları hız kazanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkemizde gerçekleşen demokratikleşme çabalarına örnek gösterilemez?

- A) Serbest Cumhuriyet Partisi'nin kurulması
- B) Milli Kalkınma Partisi'nin kurulması
- C) Çok partili seçimlerin yapılması
- D) Demokrat Parti'nin kurulması

75. Aşağıda 1946 Seçimlerinin sonuçlarıyla ilgili bir pasta grafik verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Oyların yarısını DP almıştır.
- B) Bağımsızlar CHP den fazla oy almıştır.
- C) Ülkemizde çok partili hayata geçilmiştir.
- D) Tek dereceli seçim sistemi uygulanmıştır.

76. Atatürk'ün ölümünden bir gün sonra yapılan cumhurbaşkanlığı seçimi sonuçları:

Aday	Parti	Oy	%
İsmet İnönü	Cumhuriyet Halk Partisi	348	100
Geçersiz / boş oy	-	-	-
Toplam		348	100
Toplam milletvekili / katılım		399	87,2

Tabloya göre;

- I. Bütün milletvekilleri oylamaya katılmıştır.
- II. Çekişmeli bir seçim olmuştur.
- III. Tek partili sistem vardır.
- IV. İsmet İnönü Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Cumhurbaşkanı olmuştur.

maddelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

CEVAP ANAHTARI

1.

ÖNLEMLERİ SINIFLANDIRALIM

Aşağıda İkinci Dünya Savaşı sürecinde Türkiye'nin aldığı önlemler verilmiştir. Verilen bilgileri uygun alanlar ile "x" işareti koyarak eşleştiriniz.

Alınan Önlemler	Ekonomik	Askeri	Sağlık	Güvenlik	Haberleşme	Ulaşım
20-45 yaş arasındaki erkeklerin büyük bir kısmının silah altına alınması		X				
Tifo, kolera gibi salgın hastalıkları önleme çalışmalarının yapılması			X			
İstanbul'da ticari araçların ve özel otomobillerin trafiğe çıkmasının yasaklanması						X
Olası hava saldırılarına karşı karartma uygulamasının başlatılması				X		
Radio yayınlarında kesinti yapılması					X	
Varlık Vergisi Kanunu'nun çıkarılması	X					

2.

DEĞERLENDİRELİM: DOĞRU MU YANLIŞ MI?

1.D 2.D 3.Y 4.Y 5.Y 6.Y 7.Y 8.D 9.Y 10.D

3.

BOŞ ALAN KALMASIN!

1-Polonya 2-Etnografya Müzesi 3-Enflasyon 4-Karaborsa 5-Köy Enstitüleri
6-Mihver 7-Nutuk 8-Narh 9-Milli Kalkınma 10-Versay 11-İsmet İnönü
12-Yalta 13-Nagazaki 14-Adnan Menderes 15-Birleşmiş Milletler 16-Hitler
17-Celal Bayar 18-Varlık Vergisi 19-Dolmabahçe 20-Japonya

4.

DİKEY - YATAY BULMACA

5.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA TÜRKİYE'NİN ALDIĞI TEDBİRLER

EKONOMİK TEDBİRLER: KANUN VE VERGİLER Milli Korunma, Toprak Mahsulleri, Çiftçiyi Topraklandırma

TASARRUF TEDBİRLERİ: Tarım, Buğday, Ekmek, karne

SAVUNMA ALANINDAKİ TEDBİRLER: Boğazlar, silah, karartma

SİYASİ ALANDAKİ GELİŞMELER: Sovyetler Birliği, ABD, NATO

6.

ATATÜRK'ÜN ESERLERİ: DOĞRUYU BUL, YANLIŞI AYIR

CEVAP: 1. ÇIKIŞ

7.

KASANIN ŞİFRESİNİ BUL, PAROLAYI ÖĞREN

ŞİFRE: 248

PAROLA CÜMLESİ: YURTTA BARIŞ DÜNYADA BARIŞ

8.

KELİMELEİ BULALIM, ŞİFREYİ ÇÖZELİM

1. DOLMABAĞÇE SARAYI

2. ETNOGRAFYA MÜZESİ

3. VARLIK VERGİSİ

4. İSMET İNÖNÜ

5. MÜTTEFİK

6. HATAY SORUNU

7. SADABAT PAKTI

8. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

9. TARAFSIZLIK

ŞİFRE: ANITKABİR

9.

HANGİ SORUNUN CEVABI?

1. B - Ç - G

2. C - E - F

3. A - D - H

10. A
11. D
12. C
13. D
14. C
15. B
16. C
17. D
18. D
19. D
20. B
21. C
22. D
23. C
24. D
25. A

26. A
27. C
28. B
29. C
30. A
31. D
32. C
33. B
34. C
35. A
36. D
37. A
38. B
39. C
40. D

41. D
42. A
43. A
44. C
45. C
46. A
47. B
48. B
49. C
50. B
51. A
52. D
53. D
54. D
55. C

56. C
57. C
58. D
59. B
60. D
61. C
62. C
63. C
64. D
65. A
66. A
67. C
68. B
69. C
70. D

71. B
72. C
73. C
74. A
75. C
76. D

meb.gov.tr